

Geven in België

Rijksregisternummer voorwaarde voor giftenaftrek

Door: Jordan Van Bergen

10-05-2024

Fiscaliteit

Goede doelen in België zijn sinds begin dit jaar verplicht het rijksregisternummer van donateurs te vragen, vast te leggen en te verstrekken aan de overheid. Dit gebeurt nog maar weinig. Hoe zouden Nederlandse donateurs en goede doelen hierop reageren, vraag ik mijzelf af. De Belgische fiscus kan alle schenkers identificeren en de schenkingen, die vanaf 40 euro fiscaal aftrekbaar zijn, vooraf in de belastingaangifte invullen. Uit onderzoek blijkt de nieuwe verplichting problematisch is: amper 5 procent van de schenkers heeft het rijksregisternummer doorgegeven bij een donatie.

Volgens de Belgische wet is de vermelding van het rijksregisternummer nu een formele voorwaarde voor de geldigheid van het fiscaal attest van een schenking. Wie zijn rijksregisternummer niet doorgeeft, riskeert het fiscaal voordeel voor gedane schenkingen mis te lopen. Belgische goede doelen vrezen teruglopende inkomsten door deze absurde overheidsmaatregel en zien daarnaast een grote administratieve rompslomp op zich afkomen omdat deze persoonsgegevens natuurlijk goed beveiligd moeten worden.

Verkeerd gedrag

Dit voorbeeld uit België laat verkeerd gedrag vanuit overheden zien. Overheden zijn bezig hun eigen belang voorop te stellen in plaats van een gunstig geefklimaat na te streven en te scheppen voor donateurs zodat goede doelen meer inkomsten krijgen. Het Belgische identificatienummer bevat 11 cijfers en de eerste 6 cijfers zijn de geboortedatum. Dit is een zeer belangrijk persoonsgegeven in het kader van privacy. Ik kan het mij niet voorstellen dat ik in Nederland bij een donatie mijn burgerservicenummer (BSN) als equivalent van het Belgische identificatienummer met een goed doel moet delen wil ik mogelijk belastingvoordeel kunnen genieten op giften gedaan aan goede doelen. Ik denk dat ook in Nederland heel veel donateurs afhaken als goede doelen het burgerservicenummer gaan vragen bij donaties.

Politie bellen

Ik zie het al voor me. Fondsenwerver aan de deur die bij het aangaan van een donateurschap vraagt: 'Mag ik uw burgerservicenummer?' En als extra uitleg: 'Dit is noodzakelijk om mogelijk fiscaal voordeel te verkrijgen over uw giften.' Ik denk dat veel mensen direct de politie bellen met de melding dat er een oplichter voor de deur staat. Een overheid die van donateurs en goede doelen verlangt unieke privacygevoelige persoonsgegevens te vragen, vast te leggen en te verstrekken is volledig de weg kwijt. Kwestie van tijd dat er een datalek bij een grote Belgische NGO plaatsvindt waarmee honderdduizenden rijksregisternummer op straat komen te liggen inclusief de geboortedatum, naam en het adres van deze donateurs.

Eind 2024 is een bijeenkomst gepland tussen de goedbedoelensector in België en de federale overheidssdienst Financiën om de balans op te maken van deze nieuwe maatregel. Maar een terugkeer lijkt niet meer mogelijk.

Nederlandse geefklimaat

Doen we het in Nederlands beter? Ja, zou je zeggen en denken. Onlangs verscheen de gevreesde evaluatie van de giftenaftrek. Demissionair staatssecretaris Van Rij (Financiën) stuurde het rapport naar de Tweede Kamer. Een nieuw kabinet moet beslissen. Wie zegt mij niet dat ook onze overheid stappen gaat zetten die juist averechts werken als het om een gunstig geefklimaat gaat.

Om nog maar te zwijgen over het aantal Nederlandse donateurs dat zich tot mij gewend heeft en meldt dat ze bij hun belastingaangifte de ANBI waaraan ze gedoneerd hebben niet kunnen vinden en waarbij ze te horen krijgen van de belastingdienst dat ze de belastingtelefoon moeten bellen.

Over de auteurs

Jordan van Bergen is directeur-bestuurder van Stichting Donateursbelangen.